

Перший
Український

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Наглядової ради
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

(протокол №354 від «15» грудня 2020р.)

Голова Наглядової ради

 О.М. Попов

СТАНДАРТИ
ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

2020 рік

ЗМІСТ

ПРИЙНЯТТЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	4
Розділ I. МІСІЯ, КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	5
Розділ II. СТАНДАРТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	6
1. ВВЕДЕННЯ	6
2. СТАНДАРТИ ЯКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК (ATTRIBUTE STANDARDS)	8
<u>1000 - Цілі, повноваження та обов'язки</u>	8
1010 – Визнання обов'язкових керівництв у статуті внутрішнього аудиту.....	8
<u>1100 – Незалежність і об'єктивність</u>	8
1110 – Організаційна незалежність	9
1111 – Пряма взаємодія з Радою	9
1112 - Функції керівника внутрішнього аудиту, які не стосуються діяльності внутрішнього аудиту	9
1120 – Індивідуальна об'єктивність	10
1130 – Обмеження незалежності та об'єктивності	10
<u>1200 – Професійна компетентність та належна ретельність</u>	10
1210 – Професійна компетентність.....	11
1220 – Належна професійна ретельність	11
1230 – Постійний професійний розвиток	12
<u>1300 – Програма забезпечення та підвищення якості</u>	12
1310 – Вимоги до програми забезпечення та підвищення якості	12
1311 – Внутрішні оцінки	12
1312 – Зовнішні оцінки	13
1320 – Звітність за програмою забезпечення та підвищення якості.....	13
1321 – Використання фрази «відповідає <i>Міжнародним Стандартам Професійної Практики Внутрішнього Аудиту</i> »	14
1322 – Розкриття інформації про невідповідність	14
3. СТАНДАРТИ ДІЯЛЬНОСТІ (PERFORMANCE STANDARDS)	15
<u>2000 – Управління функцією внутрішнього аудиту</u>	15
2010 – Планування	15
2020 – Подання на розгляд та затвердження планів	15
2030 – Управління ресурсами	15
2040 – Політики й процедури	16
2050 – Координація діяльності та покладання на роботу інших.....	16
2060 – Звітування вищому виконавчому керівництву і Раді.....	16
2070 – Зовнішній постачальник послуг та відповідальність організації за внутрішній аудит	17
<u>2100 – Сутність роботи внутрішнього аудиту</u>	17

2110 – Корпоративне управління	17
2120 – Управління ризиками	17
2130 – Контроль	18
<u>2200 – Планування аудиторського завдання</u>	19
2201 – Фактори, що необхідно враховувати при плануванні	19
2210 – Цілі аудиторського завдання	19
2220 – Обсяг аудиторського завдання	20
2230 – Розподіл ресурсів для виконання аудиторського завдання	20
2240 – Робоча програма аудиторського завдання	20
<u>2300 – Виконання завдання</u>	20
2310 – Збір інформації	21
2320 – Аналіз і оцінка	21
2330 – Документування інформації	21
2340 – Контроль за виконанням аудиторського завдання	21
<u>2400 – Звітування результатів</u>	21
2410 – Критерії звітування	22
2420 – Якість звітів	22
2421 – Помилки та упущення	22
2430 – Використання фрази «виконано у відповідності до <i>Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту</i> »	23
2431 – Розкриття інформації про невідповідність	23
2440 – Поширення результатів	23
2450 – Загальні висновки	23
<u>2500 – Моніторинг подальших заходів</u>	24
<u>2600 – Звітування про прийняття ризику</u>	24
Розділ III. КОДЕКС ЕТИКИ	25
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	28
Додаток № 1. Глосарій	29

ПРИЙНЯТТЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – Банк) з метою побудови ефективної служби внутрішнього аудиту, вдосконалення практики проведення внутрішнього аудиту, забезпечення якісного аналізу й оцінки системи внутрішнього контролю та уніфікації аудиторської звітності приймає у якості стандартів, які визначають основні вимоги щодо організації систематичної аудиторської діяльності, **Міжнародні Стандарти Професійної Практики Внутрішнього Аудиту (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing)**, видані Інститутом Внутрішніх Аудиторів (Institute of Internal Auditors, 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, USA), у редакції, яка введена в дію з 01.01.2017р.

Також Департамент внутрішнього аудиту Банку приймає та використовує у своїй діяльності **Місію, Ключові Принципи Професійної Практики та Визначення Внутрішнього Аудиту, Кодекс Етики Внутрішніх Аудиторів**, які разом із Міжнародними Стандартами Професійної Практики Внутрішнього Аудиту складають обов'язкову для застосування частину Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту.

Розділ I. МІСІЯ, КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

➤ Місія Внутрішнього Аудиту -

Покращувати та захищати цінність організації через надання ризик-орієнтованих та об'єктивних гарантій, порад та проникливого розуміння її суті.

➤ Ключові Принципи Професійної Практики Внутрішнього Аудиту:

- Демонструвати чесність.
- Демонструвати компетентність та належну професійну старанність.
- Бути об'єктивним і вільним від надмірного впливу (незалежним).
- Дотримуватись стратегій, цілей та ризиків організації.
- Мати коректне підпорядкування та адекватні ресурси.
- Демонструвати якісне та безперервне вдосконалення.
- Взаємодіяти ефективно.
- Надавати ризик-орієнтовану впевненість.
- Бути проникливим, проактивним, та орієнтованим на майбутнє.
- Сприяти вдосконаленню організації.

➤ Визначення Внутрішнього Аудиту -

Внутрішній аудит є діяльністю з надання незалежних і об'єктивних гарантій та консультацій, спрямованих на удосконалювання діяльності організації. Внутрішній аудит допомагає організації досягти поставленої мети, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки й підвищення ефективності процесів управління ризиками, системи контролю й корпоративного управління.

Розділ II. СТАНДАРТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

1. ВВЕДЕННЯ

Внутрішній аудит проводиться в різних правових та культурних середовищах; для організацій, які відрізняються між собою метою, розміром, складністю та структурою; особами як із самої організації, так і ззовні. Оскільки ці розбіжності можуть впливати на практику внутрішнього аудиту у кожному середовищі, дотримання *Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту* (далі - *Стандарти*) є важливим в частині виконання обов'язків внутрішніх аудиторів і функції внутрішнього аудиту.

Основні цілі *Стандартів*:

1. Сприяти дотриманню обов'язкових елементів Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту.
2. Надати основні положення для здійснення та поширення великого спектру корисних послуг внутрішнього аудиту.
3. Встановити основу для оцінки діяльності внутрішнього аудиту.
4. Сприяти вдосконаленню організаційних процесів та операційної діяльності.

Стандарти – це набір обов'язкових вимог, що засновані на принципах, і складаються з:

- Положень щодо основних вимог до професійної практики внутрішнього аудиту та оцінки ефективності її здійснення, що є прийнятними для використання в різних країнах як на рівні організацій, так і окремих осіб.
- Тлумачень, що роз'яснюють терміни чи концепції, використані у *Стандартах*.

Стандарти, разом з Кодексом Етики, охоплюють всі обов'язкові елементи Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту. Таким чином, відповідність Кодексу Етики та *Стандартам* демонструє дотримання всіх обов'язкових елементів Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту.

У *Стандартах* використовуються терміни, визначення яких надається в Глосарії¹. Для розуміння і коректного застосування *Стандартів*, необхідно враховувати специфічні значення, наведені у Глосарії. Крім того, в *Стандартах* слово «**повинен**» використовується для позначення безумовної вимоги, а «**слід**» використовується у випадках, коли відповідність очікується, але при застосуванні професійного судження допускається відхилення, що виправдовується конкретною ситуацією.

Стандарти включають дві основні категорії: Стандарти якісних характеристик (Attribute Standards) та Стандарти діяльності (Performance Standards). Стандарти якісних характеристик описують характеристики осіб та організацій, що надають послуги внутрішнього аудиту. Стандарти діяльності описують суть діяльності внутрішнього аудиту та надають критерії якості, відносно яких може оцінюватися виконання цих послуг. Стандарти якісних характеристик та Стандарти діяльності застосовуються до всіх послуг внутрішнього аудиту.

Стандарти практичного застосування доповнюють Стандарти якісних характеристик та Стандарти діяльності та визначають вимоги, що застосовуються до аудиторських (А) або (К) консультаційних послуг.

Аудиторські послуги передбачають об'єктивне оцінювання внутрішнім аудитором доказів для формування висновків стосовно установи, операційної діяльності, функції, процесу, системи або інших об'єктів перевірки. Характер та обсяг аудиторського завдання визначається внутрішнім

¹ Глосарій (словник термінів) наведено у Додатку №1 до цих Стандартів

аудитором. Як правило, учасниками аудиторських послуг виступають три сторони, а саме: (1) особа або група осіб, що є безпосередньо залученими до установи, операційної діяльності, функції, процесу, системи або іншого об'єкта перевірки – власник процесу, (2) особа чи група осіб, які здійснюють оцінку – внутрішній аудитор, (3) особа чи група осіб, які використовують результати оцінки – користувач.

Консультаційні послуги – дорадчі за своїм характером і зазвичай виконуються у відповідь на окремий запит замовника завдання. Характер та обсяг консультаційного завдання визначаються за домовленістю з замовником завдання. Консультаційні послуги, як правило, включають дві сторони, а саме: (1) особу або групу осіб, що надають консультацію – внутрішнього аудитора, та (2) особу або групу осіб, що потребують та отримують консультацію – замовника завдання. При наданні консультаційних послуг внутрішньому аудитору *слід* дотримуватись об'єктивності та не приймати на себе управлінські обов'язки.

Стандарти застосовуються до кожного внутрішнього аудитора та функції внутрішнього аудиту. Всі внутрішні аудитори несуть відповідальність за відповідність *Стандартам*, пов'язаним з індивідуальною об'єктивністю, професійною компетентністю, належною ретельністю, та *Стандартам*, що стосуються виконання їх посадових обов'язків. Керівник внутрішнього аудиту додатково несе відповідальність за загальну відповідність функції внутрішнього аудиту *Стандартам*.

Якщо правові та регулятивні вимоги забороняють внутрішнім аудиторам чи функції внутрішнього аудиту дотримуватись окремих положень *Стандартів*, необхідно дотримуватись всіх інших положень *Стандартів* та відповідним чином розкривати інформацію щодо цього.

Якщо *Стандарти* використовуються разом з вимогами, виданими іншими уповноваженими органами, внутрішні аудитори, за необхідності, можуть посилатися в свої звітах на використання інших вимог. У такому випадку, якщо функція внутрішнього аудиту зазначає відповідність *Стандартам* та існують розбіжності між *Стандартами* та іншими вимогами, внутрішні аудитори та функція внутрішнього аудиту *повинні* дотримуватись *Стандартів* і можуть дотримуватись інших вимог, якщо такі вимоги є більш суворими.

Даний документ розроблений на основі редакції *Стандартів*, яка затверджена Радою зі Стандартів Внутрішнього Аудиту (Internal Audit Standards Board) і набрала чинності з 01.01.2017р.

2. СТАНДАРТИ ЯКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК (ATTRIBUTE STANDARDS)

1000 – Цілі, повноваження та обов'язки

Цілі, повноваження та обов'язки функції внутрішнього аудиту **повинні** бути офіційно визначені в статуті внутрішнього аудиту та відповідати Місії внутрішнього аудиту та обов'язковим елементам Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту (Ключовим Принципам Професійної Практики Внутрішнього Аудиту, Кодексу Етики², *Стандартам* і Визначенню Внутрішнього Аудиту³). Керівник внутрішнього аудиту **повинен** періодично переглядати статут внутрішнього аудиту та надавати його вищому виконавчому керівництву та раді на затвердження.

Тлумачення:

Статут внутрішнього аудиту - це офіційний документ, що визначає цілі, повноваження та обов'язки функції внутрішнього аудиту. Статут внутрішнього аудиту встановлює роль функції внутрішнього аудиту в організації, включаючи характер функціональної підзвітності керівника внутрішнього аудиту раді; санкціонує доступ до документації, персоналу та майна, необхідного для виконання завдань; та визначає обсяг діяльності внутрішнього аудиту. Право остаточного затвердження статуту внутрішнього аудиту належить раді.

1000.A1 – Характер аудиторських послуг, що надаються організації, **повинен** бути визначений в статуті внутрішнього аудиту. У разі надання аудиторських послуг сторонам поза межами організації, характер таких послуг також **повинен** бути визначений у статуті внутрішнього аудиту.

1000.K1 – Характер консультативних послуг **повинен** бути визначений в статуті внутрішнього аудиту.

1010 – Визнання обов'язкових керівництв у статуті внутрішнього аудиту

Обов'язковий характер Ключових Принципів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту, Кодексу Етики, *Стандартів* та Визначення Внутрішнього Аудиту **повинен** визначатися статутом внутрішнього аудиту. Керівнику внутрішнього аудиту **слід** обговорювати Місію внутрішнього аудиту та обов'язкові елементи Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту з вищим виконавчим керівництвом та радою.

1100 – Незалежність і об'єктивність

Функція внутрішнього аудиту **повинна** бути незалежною, а внутрішні аудитори **повинні** бути об'єктивними при виконанні своїх обов'язків.

Тлумачення:

*Незалежність – це свобода від обставин, що загрожують здатності функції внутрішнього аудиту неупереджено виконувати свої обов'язки. Для досягнення рівня незалежності, необхідного для ефективного виконання функцією внутрішнього аудиту своїх обов'язків, керівник внутрішнього аудиту має пряму та необмежену можливість звернення до вищого виконавчого керівництва та ради. Це може бути досягнуто за допомогою подвійної підзвітності. Загрози незалежності **повинні** контролюватися на рівні окремого аудитора, завдання та на функціональному та організаційному рівнях.*

² Кодекс Етики наведений в Розділі III цього документу

³ Місія, Ключові Принципи Професійної Практики Внутрішнього Аудиту та Визначення Внутрішнього Аудиту наведені у Розділі I

Об'єктивність – це неупереджена ментальна позиція, що дозволяє внутрішнім аудиторам виконувати завдання, демонструючи впевненість у результатах своєї роботи і не допускаючи жодних компромісів щодо якості. Об'єктивність вимагає, щоб професійні судження внутрішніх аудиторів з питань аудиту не підпорядковувались судженням інших осіб. Загрози об'єктивності **повинні** контролюватися на рівні окремого аудитора, завдання та на функціональному й організаційному рівнях.

1110 – Організаційна незалежність

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** звітувати такому рівню керівництва в організації, який дає можливість функції внутрішнього аудиту виконувати свої обов'язки. Керівник внутрішнього аудиту **повинен** принаймні щорічно надавати раді підтвердження щодо організаційної незалежності функції внутрішнього аудиту.

Тлумачення:

Ефективний спосіб досягнення організаційної незалежності полягає в організації функціональної підзвітності керівника внутрішнього аудиту раді. Приклади функціональної підзвітності раді:

- Затвердження радою статуту внутрішнього аудиту;
- Затвердження радою ризик-орієнтованого річного аудиторського плану;
- Затвердження планування ресурсів та бюджету внутрішнього аудиту;
- Отримання радою звітувань від керівника внутрішнього аудиту стосовно діяльності внутрішнього аудиту, пов'язаної з планом, та з інших питань;
- Затвердження радою рішень стосовно призначення та усунення з посади керівника внутрішнього аудиту;
- Затвердження заробітної плати керівника внутрішнього аудиту; та
- Направлення радою відповідних запитів виконавчому керівництву та керівнику внутрішнього аудиту для виявлення неприйнятних обмежень у обсязі робіт та ресурсах.

1110.A1 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** бути незалежною від втручання інших осіб у процес визначення обсягу діяльності внутрішнього аудиту, виконання роботи та звітування результатів. Керівник внутрішнього аудиту **повинен** доводити інформацію про таке втручання раді і обговорювати його наслідки.

1111 – Пряма взаємодія з радою

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** звітувати та взаємодіяти безпосередньо з радою.

1112 – Функції керівника внутрішнього аудиту, які не стосуються діяльності внутрішнього аудиту

У разі, якщо керівник внутрішнього аудиту має або очікується, що буде мати функції і / або обов'язки, які виходять за рамки діяльності внутрішнього аудиту, необхідно вжити захисні заходи, щоб обмежити негативний вплив на незалежність або об'єктивність.

Тлумачення:

Керівнику внутрішнього аудиту може бути запропоновано взяти на себе додаткові функції і обов'язки, які виходять за рамки діяльності внутрішнього аудиту, зокрема, відповідальність за комплаєнс або діяльність з управління ризиками. Ці функції і обов'язки можуть обмежувати або складати враження, що обмежують організаційну незалежність діяльності внутрішнього аудиту або індивідуальну об'єктивність внутрішнього аудитора. Захисні заходи – це такі наглядові заходи, які часто застосовуються радою для усунення цих потенційних обмежень і можуть включати такі дії, як проведення періодичної оцінки підзвітності і обов'язків та розробку альтернативних процесів, щоб отримати впевненість щодо областей додаткової відповідальності.

1120 – Індивідуальна об'єктивність

Внутрішні аудитори **повинні** мати справедливе неупереджене ставлення та уникати будь-якого конфлікту інтересів.

Тлумачення:

Конфлікт інтересів – це ситуація, в якій професійний та особистий інтереси внутрішнього аудитора, що обіймає відповідальну посаду, входять у протиріччя між собою. Такі конкуруючі інтереси можуть ускладнити неупереджене виконання аудитором своїх обов'язків. Конфлікт інтересів існує, навіть якщо він не призводить до неетичних або неналежних дій. Конфлікт інтересів може створити враження виконання неналежних дій, що може підірвати впевненість у сприйнятті внутрішнього аудитора, функції внутрішнього аудиту та професії в цілому. Конфлікт інтересів може обмежити здатність особи виконувати свої завдання та обов'язки об'єктивно.

1130 – Обмеження незалежності та об'єктивності

Якщо незалежність або об'єктивність є обмеженими або можуть сприйматися як такі, деталі про обмеження **повинні** бути розкриті відповідним сторонам. Суть розкриття буде залежати від характеру обмеження.

Тлумачення:

*Обмеження організаційної незалежності та індивідуальної об'єктивності може включати, але не обмежується: особистим конфліктом інтересів, обмеженням обсягу перевірки, обмеженням доступу до документації, персоналу, майна та обмеженням ресурсів, таких як фінансування. Визначення відповідних сторін, яким **повинні** розкриватися деталі обмеження незалежності або об'єктивності, залежить від обов'язків перед вищим виконавчим керівництвом та радою, які очікуються від функції внутрішнього аудиту та керівника внутрішнього аудиту згідно статуту внутрішнього аудиту, а також від характеру такого обмеження.*

1130.A1 – Внутрішні аудитори **повинні** утримуватися від проведення оцінки операційної діяльності, за яку вони раніше були відповідальними. Об'єктивність вважається обмеженою, якщо внутрішній аудитор перевіряє ту діяльність, за яку він відповідав протягом попереднього року.

1130.A2 – Аудиторські завдання щодо обов'язків, за які керівник внутрішнього аудиту несе відповідальність, **повинні** виконуватися під наглядом зовнішньої по відношенню до функції внутрішнього аудиту сторони.

1130.A3 – Функція внутрішнього аудиту може надавати аудиторські послуги щодо тих областей, де вона раніше надавала консультаційні послуги за умови, що характер консультування не обмежував об'єктивність та у випадку, коли при визначенні ресурсів для виконання завдання контролюється індивідуальна об'єктивність.

1130.K1 – Внутрішні аудитори можуть надавати консультаційні послуги щодо операційної діяльності, за яку вони раніше були відповідальними.

1130.K2 – Якщо внутрішнім аудиторам потенційно загрожує обмеження незалежності або об'єктивності при виконанні запропонованих консультаційних послуг, така інформація **повинна** бути розкрита замовнику завдання до його прийняття.

1200 – Професійна компетентність та належна ретельність

Завдання **повинні** виконуватися із застосуванням професійної компетентності та з належною ретельністю.

1210 – Професійна компетентність

Внутрішні аудитори **повинні** володіти знаннями, навичками та іншими компетенціями, необхідними для виконання покладених на них обов'язків. Функція внутрішнього аудиту в цілому **повинна** володіти або набути знання, навички або інші вміння, необхідні для виконання своїх обов'язків.

Тлумачення:

Професійна компетентність – це збірний термін, що відноситься до знань, навичок та інших вмінь, які вимагаються від внутрішніх аудиторів для ефективного виконання своїх професійних обов'язків. Під цим терміном також розуміється вивчення поточної діяльності, тенденцій і проблем, що виникають, з метою надання відповідних консультацій та рекомендацій. Внутрішнім аудиторам наполегливо рекомендується демонструвати свою професійну компетентність шляхом отримання професійної сертифікації та відповідних кваліфікацій, таких як Сертифікований внутрішній аудитор та інших кваліфікацій, що пропонує Інститут внутрішніх аудиторів та інші професійні організації.

1210.A1 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** звернутися за компетентними консультаціями та допомогою у випадку, якщо внутрішні аудитори не мають достатніх знань, навичок чи інших вмінь, необхідних для виконання завдання в цілому або його частини.

1210.A2 – Внутрішні аудитори **повинні** мати достатні знання для того, щоб оцінити ризик шахрайства та спосіб управління таким ризиком в організації, але не передбачається, що внутрішній аудитор **повинен** володіти такою ж компетенцією, що й особа, основним обов'язком якої є виявлення та розслідування фактів шахрайства.

1210.A3 – Внутрішні аудитори **повинні** мати достатні знання про ключові ризики та контролі інформаційних технологій, а також про доступні технологічні методи аудиту для виконання своєї роботи. Однак, не очікується, що всі внутрішні аудитори **повинні** мати компетентність внутрішнього аудитора, головним обов'язком якого є аудит інформаційних технологій.

1210.K1 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** відмовитись від завдання з надання консультаційних послуг або отримати компетентну консультацію та допомогу, якщо внутрішнім аудиторам бракує знань, навичок або інших вмінь, необхідних для виконання завдання в цілому або його частини.

1220 – Належна професійна ретельність

Внутрішні аудитори **повинні** проявляти ретельність та застосовувати вміння, що очікуються від розсудливого та компетентного внутрішнього аудитора. Належна професійна ретельність не означає, що аудитор не має права на помилку.

1220.A1 – Внутрішній аудитор **повинен** проявляти належну професійну ретельність з огляду на:

- Обсяг роботи, необхідний для досягнення цілей завдання;
- Відносну складність, суттєвість або значущість питань, до яких застосовуються аудиторські процедури;
- Адекватність та ефективність процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю;
- Ймовірність значних помилок, шахрайства або невідповідності; та
- Витрати на аудиторські послуги відносно можливих вигод.

1220.A2 – Як прояв належної професійної ретельності, внутрішні аудитори **повинні** розглядати можливість використання технологічних методів аудиту та інших методів аналізу даних.

1220.A3 – Внутрішній аудитор **повинен** бути особливо уважним щодо значних ризиків, які можуть вплинути на цілі, операційну діяльність або ресурси. Однак, самі аудиторські процедури, навіть виконані з належною професійною ретельністю, не гарантують виявлення всіх значних ризиків.

1220.K1 – Внутрішні аудитори **повинні** проявляти належну професійну ретельність під час виконання консультаційних завдань, звертаючи увагу на:

- Потреби та очікування замовників, включаючи характер, визначення термінів проведення та звітування результатів завдання;
- Відносну складність та обсяг робіт, необхідних для досягнення цілей завдання; та
- Витрати на консультаційне завдання відносно можливих вигод.

1230 – Постійний професійний розвиток

Внутрішні аудитори **повинні** удосконалювати свої знання, навички та інші вміння шляхом постійного професійного розвитку.

1300 – Програма забезпечення та підвищення якості

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** розробити та підтримувати програму забезпечення та підвищення якості, що охоплюватиме всі аспекти діяльності внутрішнього аудиту.

Тлумачення:

*Програма забезпечення та підвищення якості розробляється з метою оцінки функції внутрішнього аудиту на предмет відповідності Стандартам, а також з метою здійснення оцінки, чи дотримуються внутрішні аудитори Кодексу Етики. Програма також передбачає оцінку продуктивності та ефективності функції внутрішнього аудиту та визначає можливості її покращення. Керівнику внутрішнього аудиту **слід** заохочувати раду здійснювати нагляд за програмою забезпечення та підвищення якості.*

1310 – Вимоги до програми забезпечення та підвищення якості

Програма забезпечення та підвищення якості **повинна** включати як внутрішні, так і зовнішні оцінки.

1311 – Внутрішні оцінки

Внутрішні оцінки **повинні** включати:

- постійний моніторинг діяльності функції внутрішнього аудиту.
- періодичні самооцінки або оцінки, що виконуються іншими співробітниками організації, які володіють достатніми знаннями практики внутрішнього аудиту.

Тлумачення:

Постійний моніторинг є невід’ємною частиною повсякденного нагляду, перевірки та оцінки функції внутрішнього аудиту. Постійний моніторинг входить до регулярних політик та практик управління функцією внутрішнього аудиту та передбачає застосування процесів, інструментів та інформації, що вважаються необхідними для оцінки відповідності Кодексу Етики та Стандартам.

Періодичні оцінки проводяться для визначення відповідності Кодексу Етики та Стандартам. Достатні знання практики внутрішнього аудиту передбачають щонайменше розуміння всіх елементів Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту.

1312 – Зовнішні оцінки

Зовнішні оцінки **повинні** проводитися щонайменше один раз на п'ять років кваліфікованим незалежним експертом або групою експертів, які не є співробітниками організації. Керівник внутрішнього аудиту **повинен** обговорити з радою:

- форму та періодичність зовнішніх оцінок.
- кваліфікацію і незалежність зовнішнього експерта або групи експертів, у тому числі будь-який потенційний конфлікт інтересів.

Тлумачення:

*Зовнішні оцінки можуть бути проведені шляхом повної зовнішньої оцінки або самооцінки з незалежною зовнішньою ратифікацією. Зовнішній експерт **повинен** зробити висновок щодо відповідності Кодексу Етики та Стандартам; зовнішня оцінка може також включати операційні або стратегічні коментарі.*

*Кваліфікований експерт з оцінки або група таких експертів демонструють компетентність у двох сферах: професійній практиці внутрішнього аудиту та проведенні зовнішньої оцінки. Компетентність може проявлятися у поєднанні досвіду з теоретичними знаннями. Досвід, набутий в організаціях, подібних за розміром, складністю, сектором чи галуззю, а також щодо технічних питань, є ціннішим за менш релевантний досвід. Якщо зовнішню оцінку проводить група експертів з оцінки, тоді не всі члени групи **повинні** мати всі перераховані компетенції, тому що при оцінці відповідності вимогам розглядається група в цілому. При оцінці відповідності експерту з оцінки або групи таких експертів вимогам до компетенції, керівник внутрішнього аудиту використовує професійне судження.*

*Незалежність експерту з оцінки або групи таких експертів передбачає відсутність фактичного або такого, що сприймається як наявний, конфлікту інтересів, а також відсутність належності або підконтрольності тій організації, до якої належить функція внутрішнього аудиту. Керівнику внутрішнього аудиту **слід** заохочувати раду здійснювати нагляд за зовнішньою оцінкою для зменшення потенційних конфліктів інтересів або тих, що сприймаються таким чином.*

1320 – Звітність за програмою забезпечення та підвищення якості

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** звітувати результати програми забезпечення та підвищення якості вищому виконавчому керівництву та раді. Інформація, що доводиться, **повинна** включати:

- Обсяг і частоту внутрішніх і зовнішніх оцінок.
- Кваліфікацію і незалежність експерта(ів) або групи таких експертів, в тому числі щодо потенційних конфліктів інтересів.
- Висновки експертів.
- Плани заходів щодо усунення недоліків.

Тлумачення:

Форма, зміст та періодичність звітування результатів програми забезпечення та підвищення якості встановлюється шляхом обговорення з вищим виконавчим керівництвом і радою та враховує обов'язки функції внутрішнього аудиту та керівника внутрішнього аудиту, які визначені статутом внутрішнього аудиту. З метою підтвердження відповідності Кодексу Етики та Стандартам, результати зовнішніх та періодичних внутрішніх оцінок звітуються після завершення таких оцінок, а результати постійного моніторингу - не менше одного разу на рік. Результати включають оцінку експерта або групи експертів стосовно ступеня відповідності.

1321 – Використання фрази «Відповідає Міжнародним Стандартам Професійної Практики Внутрішнього Аудиту»

Твердження про те, що функція внутрішнього аудиту відповідає *Міжнародним Стандартам Професійної Практики Внутрішнього Аудиту*, може застосовуватись тільки, якщо це підтверджується результатами програми забезпечення та підвищення якості.

Тлумачення:

Діяльність внутрішнього аудиту відповідає Кодексу Етики та Стандартам, коли вона досягає результатів, викладених у цих документах. Результати програми забезпечення та підвищення якості включають результати як внутрішньої, так і зовнішньої оцінки. Уся діяльність внутрішнього аудиту підлягає внутрішній оцінці. Діяльність внутрішнього аудиту також підлягає зовнішній оцінці щонайменше раз на п'ять років.

1322 – Розкриття інформації про невідповідність

Якщо невідповідність Кодексу Етики або *Стандартам* впливає на загальний обсяг або діяльність функції внутрішнього аудиту, керівник внутрішнього аудиту **повинен** розкрити інформацію про невідповідність та її вплив вищому виконавчому керівництву та раді.

3. СТАНДАРТИ ДІЯЛЬНОСТІ (PERFORMANCE STANDARDS)

2000 – Управління функцією внутрішнього аудиту

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** ефективно управляти функцією внутрішнього аудиту для того, щоб вона додавала вартості організації.

Тлумачення:

Управління функцією внутрішнього аудиту є ефективним, коли:

- Функція досягає цілей та обов'язків, визначених у статуті внутрішнього аудиту.
- Функція відповідає Стандартам.
- Особи, що входять до функції внутрішнього аудиту, дотримуються Кодексу Етики та Стандартів.
- Функція враховує тенденції та проблеми, що виникають і можуть мати вплив на організацію. Функція внутрішнього аудиту додає вартості організації та її зацікавленим особам, коли вона враховує стратегії, цілі та ризики; намагається запропонувати шляхи покращення процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролів; а також об'єктивно надає релевантні аудиторські послуги.

2010 – Планування

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** розробити ризик-орієнтований план для визначення пріоритетів функції внутрішнього аудиту, які відповідають цілям організації.

Тлумачення:

Для того, щоб розробити ризик-орієнтований план, керівник внутрішнього аудиту радиться з вищим виконавчим керівництвом та радою, а також отримує розуміння стратегій організації, ключових бізнес-цілей, пов'язаних з ними ризиків та процесів управління ризиками.

*В разі необхідності, керівник внутрішнього аудиту **повинен** переглядати та коригувати план відповідно до змін комерційної діяльності, ризиків, операцій, програм, систем та контролів організації.*

2010.A1 – План завдань функції внутрішнього аудиту **повинен** базуватися на документально оформленій оцінці ризиків, що проводиться щонайменше раз на рік. В даному процесі **повинні** розглядатися побажання вищого виконавчого керівництва та ради.

2010.A2 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** з'ясувати та враховувати очікування вищого виконавчого керівництва, ради та інших зацікавлених осіб відносно оцінок і висновків внутрішнього аудиту.

2010.K1 – Керівнику внутрішнього аудиту **слід** розглядати прийняття консультативного завдання, виходячи з того, наскільки таке завдання може покращити управління ризиками, додати вартості та покращити діяльність організації. Прийняті завдання **повинні** включатися до плану.

2020 – Подання на розгляд та затвердження планів

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** надавати на розгляд та затвердження вищому виконавчому керівництву та раді плани функції внутрішнього аудиту та потреби у ресурсах, включаючи інформацію про суттєві проміжні зміни. Керівник внутрішнього аудиту **повинен** також повідомляти про вплив обмежень у ресурсах.

2030 – Управління ресурсами

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** забезпечити відповідність, достатність та ефективне використання ресурсів внутрішнього аудиту для виконання затвердженого плану.

Тлумачення:

Термін «**відповідність**» відноситься до набору знань, навичок та інших компетенцій, необхідних для виконання плану. Термін «**достатність**» стосується об'єму ресурсів, необхідних для виконання плану. Ресурси використовуються **ефективно**, коли спосіб їх використання оптимізує досягнення цілей затвердженого плану.

2040 – Політики й процедури

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** встановлювати політики та процедури для управління функцією внутрішнього аудиту.

Тлумачення:

Форма і зміст політики та процедур залежать від розміру та структури функції внутрішнього аудиту, а також від складності її завдань.

2050 – Координація діяльності та покладання на роботу інших

Для визначення належного обсягу та мінімізації подвійної роботи керівнику внутрішнього аудиту **слід** забезпечити обмін інформацією, координувати діяльність та розглядати можливість покладання на роботу інших внутрішніх та зовнішніх сторін, що надають аудиторські та консультаційні послуги.

Тлумачення:

Координуючи діяльність, керівник внутрішнього аудиту може покладатися на роботу інших сторін, що надають аудиторські та консультаційні послуги. **Слід** побудувати послідовний процес як основу для покладання на результати роботи, а керівнику внутрішнього аудиту **слід** враховувати компетентність, об'єктивність та належну ретельність сторін, що надають аудиторські та консультаційні послуги. Керівнику внутрішнього аудиту **слід** також мати чітке розуміння обсягів, цілей та результатів роботи, проведеної іншими сторонами, що надають аудиторські та консультаційні послуги. У випадку покладання на роботу інших сторін керівник внутрішнього аудиту залишається відповідальним за забезпечення відповідного обґрунтування висновків та оцінок, досягнутих функцією внутрішнього аудиту.

2060 – Звітування вищому виконавчому керівництву та раді

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** періодично звітувати вищому виконавчому керівництву та раді щодо цілей, повноважень та обов'язків функції внутрішнього аудиту, виконання аудиторського плану, а також відповідності Кодексу Етики та *Стандартам*. Звітність **повинна** також містити інформацію про суттєві ризики та проблеми контролю, у тому числі про ризики шахрайства, проблеми корпоративного управління та інші питання, що потребують уваги вищого виконавчого керівництва та/або ради.

Тлумачення:

Періодичність та зміст звітності визначаються спільно керівником внутрішнього аудиту, вищим виконавчим керівництвом та радою. Періодичність та зміст звітності залежать від важливості інформації, що буде надаватися, та терміновості впровадження відповідних заходів вищим виконавчим керівництвом та/або радою.

Звітування та надання інформації керівником внутрішнього аудиту вищому виконавчому керівництву та раді **повинно** містити інформацію про:

- Статут внутрішнього аудиту.
- Незалежність функції внутрішнього аудиту.
- Аудиторський план та стан його виконання.
- Потреби в ресурсах.
- Результати аудиторської діяльності.

- *Відповідність Кодексу Етики та Стандартам, а також плани заходів щодо усунення істотних невідповідностей.*
- *Реагування керівництва на ризик, який на думку керівника внутрішнього аудиту, може бути неприйнятним для організації.*

Ці та інші вимоги до надання інформації керівником внутрішнього аудиту містяться по тексту Стандартів.

2070 – Зовнішній постачальник послуг та відповідальність організації за внутрішній аудит

Якщо функцію внутрішнього аудиту виконує зовнішній постачальник послуг, цей постачальник **повинен** повідомити організацію про її відповідальність за підтримання ефективної функції внутрішнього аудиту.

Тлумачення:

Відповідальність демонструється шляхом проведення програми забезпечення та підвищення якості, яка оцінює відповідність Кодексу Етики та Стандартам.

2100 – Сутність роботи внутрішнього аудиту

Використовуючи систематичний, послідовний та ризик-орієнтований підхід, функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінювати та сприяти удосконаленню процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю в організації. Цінність та довіра до внутрішнього аудиту збільшуються, коли внутрішні аудиторі є проактивними, а їхні оцінки містять нові погляди та враховують майбутній вплив.

2110 – Корпоративне управління

Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінювати та надавати відповідні рекомендації, спрямовані на удосконалення процесу корпоративного управління для:

- Прийняття стратегічних та операційних рішень.
- Нагляду за управлінням ризиками та контролем.
- Підтримання відповідних етичних принципів і цінностей у рамках організації.
- Забезпечення ефективного управління діяльністю організації та її відповідальності.
- Надання інформації стосовно ризиків і контролю відповідним підрозділам організації.
- Координування діяльності та обміну інформацією між радою, зовнішніми і внутрішніми аудиторами, іншими сторонами, що надають аудиторські послуги, та керівництвом.

2110.A1 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінювати опис, впровадження та ефективність цілей, програм і заходів організації, пов'язаних з питаннями етики.

2110.A2 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінювати, чи сприяє управління інформаційними технологіями організації реалізації стратегій та цілей організації.

2120 – Управління ризиками

Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінювати ефективність процесів управління ризиками та сприяти їх удосконаленню.

Тлумачення:

Встановлення ефективності процесу управління ризиками є судженням, яке ґрунтується на оцінці внутрішнього аудитора того, що:

- *Організаційні цілі сприяють та відповідають місії організації.*
- *Суттєві ризики виявляються та оцінюються.*
- *Обираються відповідні способи реагування на ризики, що відповідають ризик-апетиту організації.*

- *Відповідна інформація щодо ризиків збирається та своєчасно доводиться всім підрозділам організації, що дає змогу персоналу, керівництву та раді виконувати свої обов'язки.*

Для проведення даної оцінки функція внутрішнього аудиту може збирати інформацію під час проведення різних завдань. Комплексний аналіз результатів цих завдань надає розуміння процесів управління ризиками в організації та їх ефективності.

Моніторинг процесів управління ризиками проводиться в рамках поточної діяльності та/або окремих оцінок.

2120.A1 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінити вплив ризику в сфері корпоративного управління, операційної діяльності та інформаційних систем організації з огляду на:

- Досягнення стратегічних цілей організації.
- Достовірність та цілісність фінансової та операційної інформації.
- Ефективність та продуктивність операційної діяльності та програм.
- Захист активів.
- Дотримання законів, нормативних документів, політик, процедур та договірних зобов'язань.

2120.A2 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінити можливість виникнення шахрайства та способи управління ризиками шахрайства.

2120.K1 – Під час виконання консультаційних завдань внутрішні аудитори **повинні** розглянути ризики, що стосуються цілей завдання, та пам'ятати про існування інших суттєвих ризиків.

2120.K2 – Внутрішні аудитори **повинні** використовувати знання про ризики, отримані під час виконання консультаційних завдань, при оцінці процесів управління ризиками організації.

2120.K3 – Допмагаючи керівництву в розробці або вдосконаленні процесів управління ризиками, внутрішні аудитори **повинні** утримуватися від прийняття на себе управлінських обов'язків, тобто від фактичного управління ризиками.

2130 – Контроль

Функція внутрішнього аудиту **повинна** сприяти організації в забезпеченні ефективних контролів за допомогою оцінки їх ефективності та продуктивності, а також шляхом підтримання їх постійного вдосконалення.

2130.A1 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** оцінити достатність і ефективність контролів відповідно до ризиків у сфері корпоративного управління, операційної діяльності та інформаційних систем організації з огляду на:

- Досягнення стратегічних цілей організації.
- Достовірність та цілісність фінансової та операційної інформації.
- Ефективність та продуктивність операційної діяльності та програм;
- Захист активів.
- Дотримання законів, нормативних документів, політик, процедур та договірних зобов'язань.

2130.K1 – Внутрішні аудитори **повинні** використовувати знання про контролі, отримані під час виконання консультаційних завдань, при оцінці процесів контролю в організації.

2200 - Планування аудиторського завдання

Внутрішні аудитори **повинні** розробляти та документально оформлювати для кожного завдання план роботи, що включає мету, обсяг, визначення його термінів проведення й розподіл ресурсів. План **повинен** враховувати стратегії, цілі та ризики організації, релевантні для відповідного завдання.

2201 – Фактори, що необхідно враховувати при плануванні

У ході планування завдання внутрішні аудитори **повинні** враховувати:

- Стратегії та цілі об'єкту перевірки, а також способи, за допомогою яких об'єкт контролює свою діяльність.
- Суттєві ризики, пов'язані з цілями, ресурсами та операційною діяльністю об'єкта перевірки, а також методи утримання потенційного впливу ризиків на прийнятному рівні.
- Адекватність і ефективність процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю об'єкту перевірки в порівнянні з релевантною структурою або моделлю.
- Можливості суттєвого удосконалення процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю об'єкту перевірки.

2201.A1 – При плануванні завдання для зовнішніх сторін, внутрішні аудитори **повинні** досягти порозуміння щодо цілей, обсягу, відповідальності, та інших очікувань, включаючи обмеження на розповсюдження результатів завдання і доступ до робочих документів завдання, та зафіксувати вищенаведене у письмовій формі.

2201.K1 – Внутрішні аудитори **повинні** досягти порозуміння з замовниками консультаційного завдання щодо цілей, обсягу, відповідальності, та інших очікувань замовника. Для суттєвих завдань така домовленість має бути оформлена документально.

2210 – Цілі аудиторського завдання

Цілі **повинні** визначатися для кожного завдання.

2210.A1 – Внутрішні аудитори **повинні** провести попередню оцінку ризиків, пов'язаних з об'єктом перевірки. Цілі завдання **повинні** відображати результати цієї оцінки.

2210.A2 – Внутрішні аудитори **повинні** розглядати ймовірність суттєвих помилок, шахрайства, невідповідності або інших ризиків при розробці цілей завдання.

2210.A3 – Для оцінки корпоративного управління, управління ризиками та контролю необхідні адекватні критерії. Внутрішні аудитори **повинні** встановити ступінь адекватності встановлених керівництвом та/або радою критеріїв, щоб визначити, чи були досягнуті поставлені цілі та завдання. Якщо керівництво визначило адекватні критерії, внутрішні аудитори **повинні** використовувати їх при наданні власних оцінок. У випадку неадекватності критеріїв, внутрішні аудитори **повинні** визначити прийнятні критерії оцінки шляхом обговорення із керівництвом та/або радою.

Тлумачення:

Типи критеріїв можуть включати:

- *Внутрішні (наприклад, політики та процедури організації).*
- *Зовнішні (наприклад, закони та регуляторні акти державних установ).*
- *Провідні практики (наприклад, галузеві або професійні стандарти).*

2210.K1 – Цілі консультаційних завдань **повинні** охоплювати процеси корпоративного управління, управління ризиками та контролю в тій мірі, яка була узгоджена з замовником.

2210.K2 – Цілі консультаційних завдань **повинні** відповідати цінностям, стратегії та цілям організації.

2220 – Обсяг аудиторського завдання

Встановлений обсяг завдання **повинен** бути достатнім для досягнення цілей завдання.

2220.A1 – Обсяг завдання **повинен** включати розгляд відповідних систем, документів, персоналу та майна, включаючи й ті, що знаходяться під контролем третіх сторін.

2220.A2 – Якщо у ході виконання аудиторського завдання, виникає можливість надати суттєві консультаційні послуги, **слід** досягти певної домовленості щодо цілей, обсягу, відповідальності та інших очікувань і доводити результати консультаційних завдань у відповідності до консультаційних стандартів.

2220.K1 – Під час виконання консультаційних завдань, внутрішні аудитори **повинні** переконатись, що обсяг завдання є достатнім для досягнення узгоджених цілей. Якщо внутрішні аудитори виявляють обмеження обсягу під час виконання завдання, такі обмеження **повинні** обговорюватися з замовником, щоб визначити, чи продовжувати виконання завдання.

2220.K2 – Під час виконання консультаційних завдань внутрішні аудитори **повинні** розглядати контролі, що стосуються цілей завдання, та бути уважними щодо суттєвих недоліків контролю.

2230 – Розподіл ресурсів для виконання аудиторського завдання

Внутрішні аудитори **повинні** визначити, які ресурси є відповідними і достатніми для досягнення цілей завдання, виходячи з характеру й ступеню складності кожного завдання, часових обмежень і наявності ресурсів.

Тлумачення:

Відповідність визначається як поєднання знань, навичок та інших компетенцій, необхідних для виконання завдання. Достатність визначається як об'єм ресурсів, необхідний для виконання завдання з належною професійною ретельністю.

2240 – Робоча програма аудиторського завдання

Внутрішні аудитори **повинні** розробляти та документувати робочі програми, що дозволяють досягти цілей завдання.

2240.A1 – У робочих програмах **повинні** визначитися процедури збору, аналізу, оцінки і документування інформації в процесі виконання завдання. Робоча програма **повинна** бути затверджена до початку її виконання. Будь-які зміни програми **повинні** оперативно затверджуватися.

2240.K1 – Робочі програми консультаційних завдань можуть відрізнятися за формою та змістом в залежності від характеру завдання.

2300 – Виконання завдання

Внутрішні аудитори **повинні** збирати, аналізувати, оцінювати й документально оформлювати інформацію в обсязі, достатньому для досягнення цілей завдання.

2310 – Збір інформації

Внутрішні аудитори **повинні** зібрати достатній обсяг надійної, релевантної та корисної інформації для досягнення цілей завдання.

Тлумачення:

Достатня інформація є фактичною, адекватною та переконливою і дозволяє розсудливій, інформованій особі дійти тих самих висновків, що зробив аудитор.

Надійна інформація досягається найкращим чином за допомогою відповідних аудиторських методів.

Релевантна інформація підтверджує спостереження та рекомендації в межах завдання та відповідає цілям завдання.

Корисна інформація допомагає організації досягати її цілей.

2320 – Аналіз і оцінка

Внутрішні аудитори **повинні** формулювати висновки та результати завдання на основі відповідного аналізу й оцінок.

2330 – Документування інформації

Внутрішні аудитори **повинні** документально оформлювати достатню, достовірну, релевантну та корисну інформацію для підтвердження результатів та висновків аудиторського завдання.

2330.A1 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** контролювати доступ до документів завдання. Перш ніж передавати такі документи зовнішній стороні, керівник внутрішнього аудиту **повинен** одержати погодження вищого виконавчого керівництва та/або юрисконсульта (за необхідності).

2330.A2 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** розробити вимоги до збереження документів завдання, незалежно від носія, на якому вони зберігаються. Ці вимоги **повинні** узгоджуватися з внутрішніми розпорядчими документами організації та будь-якими нормативними чи іншими відповідними вимогами.

2330.K1 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** розробити політики щодо захисту та зберігання документів консультативного завдання, а також щодо їх надання внутрішнім та зовнішнім сторонам. Такі політики **повинні** узгоджуватися з внутрішніми розпорядчими документами організації та будь-якими нормативними чи іншими вимогами, що стосуються справи.

2340 – Контроль за виконанням аудиторського завдання

Для досягнення поставлених цілей, забезпечення якості роботи й підвищення кваліфікації аудиторського персоналу потрібен належний контроль за виконанням завдання.

Тлумачення:

Рівень контролю за виконанням завдання залежатиме від професійної компетенції та досвіду внутрішніх аудиторів та складності завдання. Керівник внутрішнього аудиту несе загальну відповідальність за контроль над завданням, незалежно від того, чи виконується воно самою функцією внутрішнього аудиту або для неї, але може призначати досвідчених співробітників функції внутрішнього аудиту для здійснення контролю. Відповідні докази проведення контролю документуються та зберігаються.

2400 – Звітування результатів

Внутрішні аудитори **повинні** звітувати результати завдання.

2410 – Критерії звітування

Звіти **повинні** включати цілі, обсяг та результати завдання.

2410.A1 – Заключний звіт щодо результатів завдання **повинен** включати відповідні висновки, а також відповідні рекомендації та/або плани заходів. За необхідності, внутрішнім аудиторам **слід** надавати свій висновок. Висновок **повинен** враховувати очікування вищого виконавчого керівництва, ради та інших зацікавлених сторін, а також **повинен** бути підтверджений достатнім обсягом надійної, релевантної та корисної інформації.

Тлумачення:

Висновок на рівні завдання може бути у формі рейтингів, висновків або іншим способом викладення результатів. Такі завдання можуть стосуватись контролів певного процесу, ризику або організаційного підрозділу. При формулюванні висновку необхідно враховувати результати завдання та їх значущість.

2410.A2 – Якщо результати діяльності об'єкта завдання задовільні, внутрішнім аудиторам рекомендується зазначати це в аудиторських звітах.

2410.A3 – У випадку надання результатів завдання зовнішнім сторонам, звіт **повинен** містити вказівки про обмеження в поширенні та використанні його результатів.

2410.K1 – Звіт про хід виконання та результати консультативного завдання буде відрізнятися за формою та змістом залежно від характеру завдання та потреб замовника.

2420 – Якість звітів

Звіти **повинні** бути точними, об'єктивними, чіткими, стислими, конструктивними, вичерпними та своєчасними.

Тлумачення:

Точні звіти не містять помилок та викривлень та відповідають викладеним у них фактам.

Об'єктивні звіти є справедливими, безсторонніми і неупередженими та являють собою результат зваженої та збалансованої оцінки усіх відповідних фактів та обставин.

Чіткі звіти легко зрозумілі та логічні, не містять непотрібної технічної термінології та надають всю суттєву та релевантну інформацію.

Стислі звіти містять інформацію по суті та виключають непотрібні уточнення, надмірну деталізацію, зайву інформацію та багатослівність.

Конструктивні звіти допомагають замовнику завдання та організації і ведуть до покращень, де це необхідно.

Вичерпні звіти не пропускають нічого важливого для цільової аудиторії та включають усю значущу та релевантну інформацію і спостереження для підтвердження рекомендацій та висновків.

Своєчасні звіти є доречними та доцільними, в залежності від значущості питання, та дають змогу керівництву вживати відповідні коригуючі заходи.

2421 – Помилки та упущення

Якщо в заключному звіті є значні помилки та упущення, керівник внутрішнього аудиту **повинен** надати відкориговану інформацію всім сторонам, які отримали початковий варіант звіту.

2430 – Використання фрази «Виконано у відповідності до Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту»

Твердження про те, що завдання «виконані у відповідності до Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту», може застосовуватись тільки, якщо це підтверджується результатами програми забезпечення та підвищення якості.

2431 – Розкриття інформації про невідповідність

Якщо невідповідність Кодексу Етики чи *Стандартам* впливає на окреме завдання, звіт за результатами **повинен** розкривати:

- Принцип(и) або правило(а) поведінки Кодексу Етики чи Стандарту (ів), якого(их) не було повністю дотримано.
- Причину(и) невідповідності.
- Вплив невідповідності на завдання та надані результати завдання.

2440 – Поширення результатів

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** звітувати результати відповідним сторонам.

Тлумачення:

Керівник внутрішнього аудиту відповідальний за перевірку та схвалення заключного звіту завдання перед його розсилкою та за прийняття рішення, на кого і як він буде поширюватися. У випадку, якщо керівник внутрішнього аудиту делегує ці обов'язки, він або вона зберігає за собою спільну відповідальність.

2440.A1 – Керівник внутрішнього аудиту несе відповідальність за звітування заключних результатів особам, які можуть забезпечити їхній належний розгляд.

2440.A2 – Якщо інше не передбачено правовими, законодавчими або регулятивними вимогами, керівник внутрішнього аудиту, перед наданням результатів зовнішнім сторонам, **повинен**:

- оцінити потенційний ризик для організації;
- проконсультуватися, відповідно до обставин, із вищим виконавчим керівництвом та/або юрисконсультом організації;
- контролювати поширення шляхом накладення обмежень на використання результатів.

2440.K1 – Керівник внутрішнього аудиту несе відповідальність за звітування замовникам заключних результатів консультаційних завдань.

2440.K2 – В ході виконання консультаційного завдання можуть бути виявлені недоліки корпоративного управління, управління ризиками та контролю. У випадках, коли такі недоліки є суттєвими для організації, інформація щодо них **повинна** надаватися вищому виконавчому керівництву та раді.

2450 – Загальні висновки

Виданий загальний висновок **повинен** враховувати стратегії, цілі та ризики організації, а також очікування вищого виконавчого керівництва, ради та інших зацікавлених сторін. Загальний висновок має підтверджуватися достатнім обсягом надійної, релевантної та корисної інформації.

Тлумачення:

Звіт має включати:

- Обсяг робіт, включаючи період часу, до якого відноситься висновок.
- Обмеження обсягу робіт.

- Розгляд усіх пов'язаних проектів, включаючи ступінь покладання на результати інших осіб, що надавали аудиторські послуги.
- Короткий огляд інформації, що підтверджує висновок.
- Структуру ризиків або контролів, або інші критерії, на яких ґрунтується загальний висновок.
- Досягнутий загальний висновок або судження.

У випадку прийняття негативного загального висновку, необхідно вказувати причини цього рішення.

2500 – Моніторинг подальших заходів

Керівник внутрішнього аудиту **повинен** розробити та підтримувати систему моніторингу реагування на результати, надані керівництву.

2500.A1 – Керівник внутрішнього аудиту **повинен** встановити процес подальшого контролю, щоб простежити та переконатися в тому, що заходи керівництва були ефективно впроваджені або вище виконавче керівництво прийняло ризик незастосування заходів.

2500.K1 – Функція внутрішнього аудиту **повинна** проводити моніторинг реагування на результати консультаційних завдань в обсязі, погодженому з замовником.

2600 – Звітування про прийняття ризику

Якщо керівник внутрішнього аудиту робить висновок, що керівництво прийняло такий рівень ризику, що може бути неприйнятним для організації, то керівник внутрішнього аудиту **повинен** обговорити це питання з вищим виконавчим керівництвом. Якщо керівник внутрішнього аудиту встановлює, що питання не було вирішено, керівник внутрішнього аудиту **повинен** звітувати про дане питання раді.

Тлумачення:

Виявлення ризику, прийнятого керівництвом, може відбуватися в межах аудиторського або консультаційного завдання, моніторингу виконання керівництвом заходів за результатами попередніх завдань, або в інший спосіб. Усунення ризику не є відповідальністю керівника внутрішнього аудиту.

Розділ III. КОДЕКС ЕТИКИ

ВВЕДЕННЯ

Метою створення «Кодексу Етики» Інституту внутрішніх аудиторів (далі Інститут) є підтримка етичних стандартів професії внутрішнього аудитора.

Внутрішній аудит є діяльність по наданню незалежних і об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на удосконалення діяльності організації. Внутрішній аудит сприяє організації досягти поставленої мети, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки й підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю і корпоративного управління.

«Кодекс Етики» Інституту - важливий і необхідний для професії внутрішнього аудитора документ, в основу якого покладено довіру до наданих об'єктивних гарантій в області управління ризиками, контролю і корпоративного управління. Дія «Кодексу Етики» Інституту виходить за рамки визначення внутрішнього аудиту і включає два важливих компоненти:

- 1) **принципи**, що відносяться до професії й практики внутрішнього аудиту;
- 2) **правила поведінки**, що визначають норми поведінки внутрішніх аудиторів. Ці правила допомагають застосовувати професійні принципи на практиці і мають розглядатися як етичне керівництво внутрішнього аудитора.

«Кодекс Етики» Інституту разом із «Міжнародною Концептуальною Основою Професійної Практики внутрішнього аудиту» й іншими положеннями, опублікованими Інститутом, є керівництвом для внутрішніх аудиторів. Під «внутрішніми аудиторами» розуміються члени Інституту, власники професійних сертифікатів Інституту, кандидати на їхнє одержання і ті, хто надає відповідні послуги в рамках визначення професії внутрішнього аудитора.

СФЕРА ДІЇ Й ЗАСТОСУВАННЯ

Даний «Кодекс Етики» поширюється на фізичних і юридичних осіб, що надають послуги у сфері внутрішнього аудиту.

Інститут буде оцінювати і реагувати на порушення «Кодексу Етики» з боку членів Інституту й власників чи кандидатів на одержання професійних сертифікатів відповідно до Статуту Інституту і «Адміністративного керівництва» Інституту. Той факт, що конкретний випадок поведінки не згадується в правилах поведінки не виключає того, що він може бути неприйнятним і, тому, по відношенню до члена Інституту, власника чи кандидата на одержання сертифіката може бути застосований дисциплінарний вплив.

ПРИНЦИПИ

Внутрішні аудитори *повинні* дотримуватися наступних принципів:

Чесність

Чесність внутрішнього аудитора є фундаментом, на якому ґрунтується довіра до думки аудитора.

Об'єктивність

Внутрішні аудитори демонструють найвищий рівень професійної об'єктивності в процесі збору, оцінки й передачі інформації про об'єкт аудиту. Внутрішні аудитори роблять зважену оцінку всіх належних до справи обставин і у своїх судженнях незалежні від впливу своїх власних інтересів чи інтересів інших осіб.

Конфіденційність

Внутрішні аудитори поважно відносяться до права власності на інформацію, що вони одержують у процесі своєї діяльності, і не розголошують інформацію без відповідних на те повноважень, за винятком випадків, коли розкриття такої інформації вимагається юридичними чи професійними обов'язками.

Професійна компетентність

Внутрішні аудитори застосовують знання, навички й досвід, необхідні для надання послуг у сфері внутрішнього аудиту.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

1. Чесність

Внутрішні аудитори:

- 1.1. Мають бути чесними, сумлінними і відповідальними під час виконання завдання.
- 1.2. Мають діяти в рамках закону і, якщо того вимагає закон чи професійні стандарти, розкривати відповідну інформацію.
- 1.3. Мають не брати свідомо участь в акціях чи діях, що дискредитують професію внутрішнього аудитора чи свою організацію.
- 1.4. Мають поважати юридично та етично виправдані цілі своєї організації і вносити вклад у їх досягнення.

2. Об'єктивність

Внутрішні аудитори:

- 2.1. Мають не брати участь у будь-якій діяльності, що могла б завдати шкоди їх неупередженості чи сприйматися як та, що наносить таку шкоду. Це також поширюється на діяльність і відносини, що можуть суперечити інтересам організації.
- 2.2. Мають не приймати в подарунок нічого, що могло б завдати шкоди їх професійній думці чи може сприйматися як таке, що наносить шкоду.
- 2.3. Мають розкривати всі відомі їм матеріальні факти, що, не будучи показані, можуть спотворити звіти про об'єкт аудиту.

3. Конфіденційність

Внутрішні аудитори:

- 3.1. Мають бути розумні у використанні й збереженні інформації, отриманої у ході виконання своїх обов'язків.
- 3.2. Мають не використовувати інформацію в особистих цілях чи в будь-який інший спосіб, що суперечитиме закону чи зможе завдати будь-якої шкоди досягненню юридично та етично виправданих цілей організації.

4. Професійна компетентність

Внутрішні аудитори:

- 4.1. Мають брати участь тільки в тих завданнях, для виконання яких володіють достатніми професійними знаннями, навичками й досвідом.
- 4.2. Мають надавати послуги з внутрішнього аудиту відповідно до «Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту».
- 4.3. Мають постійно підвищувати свою професійну майстерність, а також якість послуг, що надаються.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці Стандарти внутрішнього аудиту АТ «ПУМБ» замінюють Стандарти, затверджені рішенням Наглядової ради Банку від 21.12.2016р. (протокол №264), які у зв'язку з введенням в дію цього документа втрачають чинність.
2. Історія змін

<i>Дата</i>	<i>Автор</i>	<i>Зміст змін</i>
22.10.2010	Мех Г.В.	Редакція №1, затверджена рішенням Спостережної ради ПАТ «ПУМБ» від 22.10.2010р. (протокол №127). Банком задекларовано застосування Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту, введених в дію Інститутом Внутрішніх Аудиторів з 01.01.2009р.
26.10.2012	Мех Г.В.	Редакція №2, затверджена рішенням Спостережної ради ПАТ «ПУМБ» від 26.10.2012р. (протокол №181). Внесені зміни у зв'язку з введенням з 01.01.2013р. нової редакції Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту. Основні зміни стосуються більш детального викладення вимог до організаційної незалежності служби внутрішнього аудиту, проведення зовнішніх оцінок якості, виконання завдань з консультування, інформування про прийняття ризику. Також введені нові стандарти: 2070 «Зовнішній постачальник послуг та відповідальність організації за внутрішній аудит» та 2450 «Загальні висновки».
22.12.2016	Мех Г.В.	Редакція №3. Внесені зміни у зв'язку з введенням з 01.01.2017р. нової редакції Міжнародних Стандартів Професійної Практики Внутрішнього Аудиту. Основні зміни стосуються змін Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту (введення Місії та 10 Ключових Принципів Внутрішнього Аудиту), більш детального викладення вимог до Програми гарантії та підвищення якості внутрішнього аудиту, змісту зовнішньої оцінки, комунікацій між керівником внутрішнього аудиту та керівництвом. Також введено новий стандарт 1112 «Функції керівника внутрішнього аудиту, які не стосуються діяльності внутрішнього аудиту», внесені інші зміни для покращення послідовності викладення та уточнення вхідних положень. У зв'язку з втратою чинності «Методичних вказівок щодо застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках України», які були затверджені постановою Правління НБУ №358 від 20.07.1999р., за текстом Стандартів з усіх інтерпретацій видалені положення, які раніше були додані з метою додаткового забезпечення відповідності національним вимогам. Зміст цих Стандартів суттєво змінився, рекомендується ознайомлення з повним текстом документу.
....12.2020	Мех Г.В.	Редакція №4. Планова актуалізація документа за строком (заміна ПАТ «ПУМБ» на АТ «ПУМБ» та інші уточнення).

Глосарій

Автоматизовані методи аудиту (Technology-based Audit Techniques) – будь-які автоматизовані методи аудиту, такий як загальновикористовуване програмне забезпечення, що належить до аудиту, генератори тестових даних, комп'ютерні програми для аудиту, спеціальні прикладні програми для аудиту та комп'ютеризовані аудиторські процедури (computer-assisted audit techniques – CAATs).

Адекватний контроль (Adequate Control) – контроль вважається адекватним, якщо виконавче керівництво спланувало та організувало (розробило) його у такий спосіб, який забезпечує достатню впевненість у тому, що управління ризиками організації є ефективним, а цілі і задачі організації будуть досягнуті продуктивно і економічно.

Апетит до ризику, ризик-апетит (Risk Appetite) – рівень ризику, який організація готова прийняти.

Аудиторське завдання (Engagement) – діяльність внутрішнього аудиту з виконання конкретного доручення чи задачі або з проведення перевірки, така як внутрішня аудиторська перевірка, моніторинг самооцінки системи контролю, розслідування фактів шахрайства, проведення консультацій. Завдання може передбачати виконання декількох задач, спрямованих на досягнення цілого ряду взаємопов'язаних цілей.

Висновок за результатами завдання (Engagement opinion) – рейтинг, висновок та/або інший опис результатів окремого завдання внутрішнього аудиту, що стосується питань в межах цілей та обсягу завдання.

Відповідність (Compliance) – відповідність вимогам політик, планів, процедур, законів, нормативних актів, контрактних зобов'язань та іншим вимогам.

Діяльність внутрішнього аудиту (Internal Audit Activity), або підрозділ внутрішнього аудиту – відділ, підрозділ, група консультантів або інших фахівців, що надають незалежні й об'єктивні гарантії й консультації, спрямовані на удосконалення діяльності організації. Внутрішній аудит допомагає організації досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки й підвищення ефективності процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю.

Додавати вартість (Add Value) – функція внутрішнього аудиту додає вартості організації (та її зацікавленим сторонам), коли вона надає об'єктивну та релевантну впевненість та сприяє ефективності та продуктивності процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю.

Загальний висновок (Overall opinion) – рейтинг, висновок та/або інший опис результатів, представлений керівником внутрішнього аудиту, що охоплює на загальному рівні процеси корпоративного управління, управління ризиками та контролю організації. Загальний висновок – це професійне судження керівника внутрішнього аудиту, засноване на результатах ряду окремих завдань та іншої діяльності в рамках певного проміжку часу.

Значущість, істотність (Significance) – порівняльна важливість питання у межах контексту, у якому воно розглядається, з урахуванням кількісних та якісних факторів, таких як розмір,

характер, ефект, доречність та наслідки. Професійне судження допомагає внутрішнім аудиторам під час оцінки важливості питань у контексті досягнення поставлених перед ними цілей.

Керівник внутрішнього аудиту (Chief Audit Executive) – це керівна посада, яку обіймає особа, що відповідає за ефективне управління функцією внутрішнього аудиту у відповідності до статуту внутрішнього аудиту та обов'язкових елементів Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту. Керівник внутрішнього аудиту або підзвітні йому працівники повинні мати належні професійні сертифікації та відповідні професійні навички. Конкретна назва посади та/або обов'язки керівника внутрішнього аудиту можуть відрізнятися у різних організаціях.

Ключові Принципи Професійної Практики Внутрішнього Аудиту (Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing) – Ключові Принципи Професійної Практики Внутрішнього Аудиту є основою для Міжнародної Концептуальної Основи Професійної Практики внутрішнього аудиту та сприяють ефективності внутрішнього аудиту.

Кодекс Етики (Code of Ethics) – «Кодекс Етики» Інституту внутрішніх аудиторів (ІА) включає Принципи, що належать до професії та практики внутрішнього аудиту, й Правила поведінки, які визначають поведінку, що очікується від внутрішніх аудиторів. Кодекс Етики поширюється як на фізичних, так і на юридичних осіб, що надають послуги в сфері внутрішнього аудиту. Метою Кодексу Етики є поширення високих етичних стандартів професії в глобальній співдружності внутрішніх аудиторів.

Консультаційні послуги (Consulting Services) – діяльність з надання клієнту порад, рекомендацій та таке інше, характер і зміст якої узгоджуються з клієнтом, що спрямована на надання допомоги та удосконалення процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю, яка виключає прийняття внутрішніми аудиторами відповідальності за управлінські рішення. Як приклад можна навести надання порад і рекомендацій, допомога у отриманні розуміння щодо складного питання, проведення тренінгів.

Контроль (Control) – будь-які дії керівництва, Ради й інших сторін, спрямовані на управління ризиками і підвищення ймовірності досягнення поставлених цілей і виконання завдань. Виконавче керівництво здійснює планування, організацію і керівництво діями, що забезпечують розумну впевненість у тому, що цілі й завдання організації будуть виконані.

Контрольні процедури в інформаційних технологіях (Information Technology Controls) – контрольні процедури, призначені підтримувати керівництво та управління діяльністю, а також забезпечують загальні та технічні процедури контролю у відношенні елементів інформаційно-технологічної інфраструктури, таких як прикладні програмні засоби, інформація, інфраструктура та персонал.

Контрольне середовище (Control Environment) – загальне відношення Ради й виконавчого керівництва до необхідності здійснення контролю в організації та дії, що виконуються в цьому зв'язку. Контрольне середовище дозволяє забезпечити необхідну структуру й передумови для досягнення головних завдань системи внутрішнього контролю. Контрольне середовище включає наступні елементи:

- етичні цінності та чесність;
- філософія й стиль управління;
- організаційна структура;
- розподіл повноважень і відповідальності;
- політики й процедури в галузі управління персоналом;
- компетентність персоналу.

Конфлікт інтересів (Conflict of Interest) – будь-які відносини, що фактично є чи можуть бути сприйняті як такі, що не відповідають інтересам організації. Конфлікт інтересів може нанести шкоду здатності особи об'єктивно виконувати свої обов'язки.

Корпоративне управління (Governance) – сукупність процесів та організаційних структур, що створюються Радою з метою інформування, управління і моніторингу діяльності організації по досягненню поставлених цілей.

Міжнародна Концептуальна Основа Професійної Практики внутрішнього аудиту (International Professional Practices Framework) – концептуальна основа, яка являє собою авторитетне керівництво, розроблене та опубліковане Інститутом Внутрішніх Аудиторів. Це керівництво складається з двох категорій – (1) обов'язкові та (2) рекомендовані.

Негативні фактори (Impairments) – до факторів, що негативно впливають на індивідуальну об'єктивність і організаційну незалежність, відносяться конфлікт інтересів фізичної особи, обмеження повноважень аудиту, обмеження доступу до документації, персоналу й активів, а також обмеження у ресурсах (фінансування).

Незалежність (Independence) – свобода від обставин, що загрожують об'єктивності чи можуть сприйматися як загроза об'єктивності. Проблеми об'єктивності *повинні* вирішуватися на рівні індивідуального аудитора, аудиторського завдання, функціональному та організаційному рівнях.

Об'єктивність (Objectivity) – неупереджене ставлення, що дозволяє внутрішнім аудиторам сумлінно виконувати аудиторські завдання таким чином, що вони самі відчували довіру до результатів своєї роботи та не допускали компромісів у відношенні її якості. Об'єктивність вимагає, щоб внутрішні аудитори не ставили своє професійне судження з питань аудиту в залежність від думки інших осіб.

Повинно (must) – у Стандартах використовується слово «повинен» з метою визначення обов'язкового (безумовного) виконання відповідних положень.

Положення, статут (Charter) – Положення про внутрішній аудит є внутрішнім документом, що визначає цілі, повноваження й обов'язки підрозділу внутрішнього аудиту. У Положенні про внутрішній аудит визначаються статус внутрішнього аудиту в організації, обсяги та зміст діяльності внутрішнього аудиту, закріплюється право доступу до документації і матеріальних активів при виконанні відповідних завдань.

Послуги з надання гарантій (Assurance Services) – об'єктивна перевірка наявних аудиторських доказів з метою надання незалежної оцінки процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю в організації. Прикладами можуть слугувати фінансовий аудит, перевірка результатів діяльності, аудит на відповідність встановленим вимогам, аудит безпеки систем, а також всебічний аналіз господарської діяльності (due diligence engagements).

Програма аудиторського завдання (Engagement Work Program) – документ, що описує процедури, що підлягатимуть виконанню в рамках аудиторського завдання з метою виконання плану завдання.

Процеси контролю (Control Processes) – політика, процедури (як ті, що здійснюються в ручному режимі, так і автоматизовані) та заходи, що частиною входять до складу системи контролю, яка розроблена та функціонує для забезпечення утримання ризиків на тому рівні, який організація готова прийняти.

Рада (Board) – найвищий керівний орган (наприклад, рада директорів, наглядова рада або рада управляючих чи довірених осіб), відповідальний за управління та/або нагляд за діяльністю організації та контроль за вищим керівництвом. Хоча форма здійснення такого керівництва дуже відрізняється у різних юрисдикціях та секторах, зазвичай рада складається з членів, які не належать до виконавчого керівництва. Якщо такої групи не існує, під визначенням «рада» у Стандартах мається на увазі група осіб або особа, на яку покладено відповідальність за управління організацією. Крім того, «радою» в Стандартах може виступати комітет чи інший орган, якому керівний орган делегував певні функції (наприклад, аудиторський комітет).

Ризик (Risk) – можливість настання будь-якої події, що може вплинути на досягнення цілей. Ризик вимірюється шляхом оцінки наслідків та імовірності настання події.

Слід (should) – у Стандартах використовується слово «слід», коли очікується дотримання стандартів у всіх випадках, окрім виключних, обґрунтованих обставинами або професійним судженням.

Стандарт (Standard) – офіційне професійне положення, опубліковане Міжнародним інститутом внутрішніх аудиторів, яке визначає вимоги до внутрішнього аудиту за широким спектром видів аудиторських послуг та до оцінки діяльності внутрішнього аудиту.

Стороння організація з надання послуг (External Service Provider) – зовнішні для організації фізична чи юридична особа, що має спеціальні знання, навички й досвід у конкретній області.

Управління інформаційними технологіями (Information Technology Governance) – складається з керівництва, організаційної структури та процесів, які забезпечують упевненість у тому, що інформаційні технології організації відповідають та підтримують стратегію та цілі організації.

Управління ризиками (Risk Management) – процес виявлення, управління й контролю можливих подій чи ситуацій для забезпечення розумних гарантів досягнення організацією своїх цілей.

Цілі аудиторського завдання (Engagement Objectives) – розроблені внутрішніми аудиторами положення, що визначають очікувані результати завдання.

Шахрайство (Fraud) – будь-які незаконні дії, що характеризуються обманом, прихованням чи зловживанням довірою. До шахрайських не відносяться дії, що здійснюються під впливом сили чи погрози застосування сили. Шахрайство здійснюється фізичними та юридичними особами з метою одержання грошей, власності чи послуг, ухилення від виплати грошових коштів або з метою отримання особистої чи комерційної наживи.